

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.001.02.2022

Pan Jerzy Wrębiak
Burmistrz Brzegu
Urząd Miasta w Brzegu
ul. Robotnicza 12, 49-300 Brzeg

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/003 - Zapewnienie prawidłowej realizacji usług publicznych mieszkańcom wybranych gmin województwa opolskiego w czasie pandemii COVID-19

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta w Brzegu ¹ , ul. Robotnicza 12; 49-300 Brzeg
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Wrębiak, Burmistrz Brzegu ² , od 20 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Planowanie dochodów i wydatków budżetowych 2. Działania gmin w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii w ramach realizacji wybranych zadań własnych
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2021 r., z wykorzystaniem dowodów powstałych przed lub po tym okresie, a dotyczących okresu objętego kontrolą
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Marcin Błajda, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/14/2022 z 17 lutego 2022 r.

(akta kontroli str. 1-2)

---

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.; dalej: ustawa o NIK.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania kontrolowanej jednostki w zakresie planowania dochodów i wydatków budżetowych oraz podejmowanych działań w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii w ramach realizacji zadań własnych Gminy Brzeg⁵ w latach 2020-2021.

Po ogłoszeniu stanu epidemii COVID-19 Burmistrz podjął działania mające na celu przystosowanie Urzędu do ciągłej i nieprzerwanej realizacji usług publicznych. Wprowadzono m.in. mechanizm wykonywania pracy w trybie zdalnym oraz obowiązek zachowania reżimu sanitarnego (maseczka, dezynfekcja, zachowanie odległości) przez pracowników i klientów Urzędu. Ponadto pracowników oraz pomieszczenia Urzędu wyposażono w środki ochrony bezpośredniej oraz podjęto decyzję o niewprowadzeniu dodatkowych procedur bądź dokonywania zmian w procedurach już obowiązujących. Urząd był właściwie przygotowany pod kątem organizacyjnym do zapewnienia ciągłości działalności jednostki oraz realizacji zadań publicznych w okresie epidemii COVID-19.

Skutki epidemii COVID-19 nie wpłynęły istotnie na dochody uzyskiwane przez Gminę, pomimo nieznacznego ich spadku w 2020 r. Wpływy stanowiące blisko 80% dochodów własnych Gminy (z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku od nieruchomości, z majątku Gminy oraz z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi) wzrosły w okresie objętym kontrolą. Wynikało to m.in. ze zwiększenia liczby nieruchomości oraz stawki podatku od nieruchomości, jak też opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Ponadto dokonywane w planach finansowych zmiany w zakresie dochodów i wydatków Gminy, uwzględniały działania mające na celu łagodzenie negatywnych skutków epidemii COVID-19.

W celu przeciwdziałania takim skutkom, Gmina korzystała również z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Uzyskane środki umożliwiły podejmowanie działań w stosunku do osób potrzebujących wsparcia, jak też kontynuowanie zadań inwestycyjnych. Ze środków tego funduszu przebudowano ulicę Jana Pawła II, co zapewniło sprawniejszą komunikację drogową w Brzegu. W ramach realizacji projektów grantowych⁶ (*Zdalna szkoła/Zdalna szkoła+*) zakupiono i przekazano do wszystkich pięciu szkół podstawowych ponad 100 tabletów oraz 50 laptopów. Ze środków subwencji ogólnej części oświatowej przekazano natomiast blisko 270 uprawnionym nauczycielom dofinansowanie⁷ do zakupu usługi dostępu do Internetu, sprzętu przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji takich zajęć.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Gmina.

⁶ Jako grantobiorca.

⁷ W kwocie do 500 zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie dochodów i wydatków budżetowych

Opis stanu faktycznego

1. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym⁸ Urzędu, za zadania związane z realizacją budżetu Gminy, w tym uzyskiwaniem dochodów własnych odpowiedzialne było Biuro Budżetu i Księgowości⁹ oraz Biuro Podatków i Opłat¹⁰ podlegające Skarbnikowi. Do podstawowego zakresu działania BBK należała m.in.: obsługa finansowo-księgowa Urzędu i Gminy, egzekucja należności finansowych, opracowywanie projektu budżetu miasta oraz uchwał i zarządzeń zmieniających budżet, monitorowanie, kontrola i analiza realizacji budżetu Gminy, monitorowanie zmian w budżecie oraz sporządzanie sprawozdań finansowych i budżetowych. Za prowadzenie postępowań podatkowych w celu prawidłowego wymiaru i poboru podatków i opłat lokalnych, opracowywanie decyzji w sprawie udzielenia ulg podatkowych oraz umarzania zaległości podatkowych, prowadzenia rachunkowości i urzędzeń księgowych w zakresie podatków i opłat lokalnych, jak też przeprowadzanie kontroli podatkowych odpowiedzialne było BPO.

(akta kontroli str. 5-40)

W okresie objętym kontrolą w BBK zatrudnionych było sześciu pracowników, a BPO 16, w tym m.in. na stanowisku pracy: wymiar podatków i opłat (5 etatów), księgowość podatkowa oraz egzekucja administracyjna (5), wymiar opłaty za zagospodarowanie odpadami komunalnymi (2), księgowość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz egzekucja administracyjna (2), postępowania podatkowe, ulgi podatkowe, pomoc publiczna, obsługi dochodów Urzędu.

W zakresach obowiązków dwóch¹¹ pracowników BBK oraz dwóch¹² pracowników BPO zostały określone zadania dotyczące m.in.: prowadzenia spraw związanych z pobieraniem i rozliczaniem opłat z tytułu wieczystego użytkowania gruntu, dochodów Urzędu, sporządzania sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych, dokonywania wymiaru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i prowadzenia ewidencji, prowadzenia postępowań w celu wydania decyzji w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami, dokonywania wymiaru podatku od nieruchomości, podatku rolnego, leśnego i łącznego zobowiązania pieniężnego i prowadzenia wymaganej dokumentacji, wynikającej z postanowień regulaminu organizacyjnego Urzędu. Skarbnik, zgodnie z zakresem swoich obowiązków, pełnił nadzór nad prawidłową realizacją zadań merytorycznych wynikających z tego regulaminu oraz z zakresów czynności podległych pracownikom.

W latach 2019-2022 pracownicy BPO uczestniczyli łącznie w 93 szkoleniach, w tym dotyczących poboru i egzekucji podatków i opłat lokalnych w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19, tj. Procedury podatkowe w zakresie podatków i opłat lokalnych w czasie pandemii COVID-19¹³, Pomoc publiczna udzielana przez

⁸ W okresie objętym kontrolą obowiązywały trzy Regulaminy Organizacyjne wprowadzone zarządzeniami Burmistrza: nr 3411/2018 z 25 maja 2018 r., nr 1059/2020 z 7 lutego 2020 r. (zmienione zarządzeniami nr 1184/2020 z 17 kwietnia 2020 r., 1330/2020 z 3 lipca 2020 r., 1700/2021 z 15 stycznia 2021 r.) oraz nr 2574/2022 z 28 stycznia 2022 r.

⁹ Dalej: BBK.

¹⁰ Dalej: BPO.

¹¹ Zatrudnionych na stanowisku ds. obsługi dochodów Urzędu.

¹² Zatrudnionych na stanowisku ds. wymiaru opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wymiaru podatków.

¹³ Szkolenie online z dnia 12 maja 2020 r.

Gminy w ramach ustawy anty kryzysowej (COVIDOWEJ)¹⁴, Rewolucyjne zmiany w egzekucji administracyjnej – upomnienie, tytuł wykonawczy i kolejny tytuł wykonawczy od 30/07/2020¹⁵, Zmiany w pomocy covidowej udzielanej przez Gminy. Zmiany w prawie unijnym do 2021 r. i 2023 r. w zakresie pomocy de minimis oraz pomocy regionalnej – skutki dla obowiązujących uchwał gminnych¹⁶, Księgowość podatkowa 2020 w świetle COVID-19 – konsekwencje księgowe „odblokowania” przesyłek awizowanych, uporządkowanie przepisów i odpisów, uporządkowanie awizowanych upomnień, inkaso III raty podczas epidemii¹⁷, Procedury przeprowadzania kontroli podatkowej w zakresie podatku od nieruchomości z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa w czasie trwania pandemii COVID-19¹⁸.

(akta kontroli str. 41-73)

2. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie obowiązywała procedura¹⁹ określająca proces zarządzania ryzykiem oraz obowiązki koordynatora²⁰, właściciela ryzyka²¹, a także pozostałych pracowników²² zaangażowanych w zarządzanie tym procesem. Podstawowym obowiązkiem koordynatora było zbieranie i analizowanie otrzymanych od właścicieli ryzyk Kart ryzyka²³ oraz sporządzenie²⁴ dla Burmistrza informacji dotyczącej wszystkich zidentyfikowanych w danym roku zagrożeń w formie rejestru ryzyk.

W zakresie zapewnienia ciągłości działania Urzędu zidentyfikowano trzy ryzyka, których właścicielem był kierownik Biura Informatyki, tj.: 1/ Przerwa w działaniu systemu teleinformatycznego wykorzystującego lokalne zasoby powodująca utrudnienia w obsłudze klientów oraz przetwarzanie danych, 2/ Przerwa w działaniu systemu teleinformatycznego wykorzystującego komunikację elektroniczną oraz systemów państwowych obsługiwanych bezpośrednio na zewnętrznych serwerach oraz 3/ Włamanie do systemu informatycznego Urzędu oraz wyciek danych. W całym okresie objętym kontrolą ryzyka te ustalono na niskim²⁵ poziomie istotności²⁶.

(akta kontroli str. 74-85, 95, 104, 113, 121-123)

Burmistrz w czerwcu 2020 r. zaakceptował *Plan działania w celu ograniczenia ryzyka związanego z narażeniem na SARS-Cov-2 w Urzędzie Miasta w Brzegu*, w którym opisano działania²⁷ mające na celu ograniczenie tego ryzyka.

¹⁴ Szkolenie online z dnia 28 maja 2020 r.

¹⁵ Szkolenie online z 9 lipca 2020 r.

¹⁶ Szkolenie online z 8 września 2020 r.

¹⁷ Szkolenie online z 9 września 2020 r.

¹⁸ Szkolenie online z 23 kwietnia 2021 r.

¹⁹ Zarządzenie Nr 2833/2017 Burmistrza z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia procedury zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta w Brzegu.

²⁰ Osoba, której powierzono administrowanie programem e-Risk oraz przygotowywanie dla Burmistrza rocznych informacji o zarządzaniu ryzykiem w Urzędzie.

²¹ Kierownik komórki organizacyjnej odpowiedzialny za realizację zadania oraz za skuteczne zarządzanie ryzykiem związanym z tym zadaniem, a także osobą zatrudnioną na samodzielny stanowisku.

²² W proces zarządzania ryzykiem zaangażowani są wszyscy pracownicy Urzędu.

²³ Sporządzonych zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 2833/2017 Burmistrza z dnia 28 grudnia 2017 r.

²⁴ Do 31 marca każdego roku.

²⁵ Wartość ryzyka ustalono w wartości 1 (ryzyko niskie ustalono w przedziale od 1 do 4, średnie od 5 do 12, wysokie od 13 do 25).

²⁶ Liczona jako iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia (od 1 do 5) oraz skutek (od 1 do 5).

²⁷ Przykładowo zastosowano szyby ochronne oddzielające pracowników od klientów, ograniczono podróże służbowe, stanowiska pracy umiejscowiono w taki sposób, aby zachować między nimi co najmniej 1,5m odstępu.

Ponadto, w październiku 2020 r. Burmistrz wprowadził²⁸ zasady wykonywania pracy zdalnej jako rozwiązanie systemowe, które ma charakter celowy, okresowy służący zabezpieczeniu bezpieczeństwa pracowników.

(akta kontroli str. 138-148)

W sprawie zapewnienia ciągłości działania po ogłoszeniu²⁹ stanu zagrożenia epidemicznego Burmistrz wyjaśnił, że (...) *Urząd Miasta w Brzegu od marca 2020 r. do dnia 31 marca 2022 r. nie został zamknięty dla osób z zewnątrz w sposób uniemożliwiający załatwienie jakiegokolwiek sprawy. W latach 2020-2022 Burmistrz nie podejmował decyzji o ograniczeniu wykonywania przez Urząd zadań wyłącznie do niezbędnych dla zapewnienia pomocy obywatelom, a także nie określił zadań wykonywanych przez Urząd w sposób wyłączający bezpośrednią obsługę interesantów. Pewne ograniczenia w obsłudze klientów we wskazanym czasie wynikały z aktualnie panujących obostrzeń. Wejście do Urzędu odbywało się w sposób kontrolowany. Na parterze w budynku B zorganizowano punkt obsługi klienta, przy którym pracownik, po wcześniejszym wezwaniu przez dozorcę Urzędu załatwiał daną sprawę. W przypadku zaproszenia interesanta do biura, w pomieszczeniu przebywać mogła jedna osoba na 1 stanowisko obsługi. Klientom Urzędu zalecano kontakt elektroniczny, telefoniczny, pocztowy oraz poprzez skrzynkę podawczą usytuowaną przez wejściem do Urzędu. Komunikaty informujące o możliwych formach kontaktu z Urzędem opublikowane były na stronie BIP Gminy Brzeg, na stronie internetowej Urzędu oraz wywieszane na wszystkich wejściach do Urzędu. Zawierały one dane adresów e-mail oraz numery telefonów do biur merytorycznych, jak również informacje dotyczące zakresu działalności oraz sposobu załatwiania spraw przez poszczególne komórki organizacyjne, w tym informacje o możliwości pobrania druków wniosków ze strony BIP Gminy Brzeg, jak również o nr kont bankowych do dokonywania opłat. Działania te nie prowadziły do wyodrębnienia zadań wykonywanych z całkowitym wyłączeniem obsługi bezpośredniej (...) W celu ograniczenia zachorowań na COVID-19 wśród pracowników wprowadzona została praca zdalna. Pracownicy zostali podzieleni na dwie grupy i wyznaczony został grafik dni pracy zdalnej oraz pracy stacjonarnej (w Urzędzie) dla poszczególnych grup. Dzięki temu rozwiązaniu zachowana została ciągłość realizacji zadań niezależnie od pojawiających się przypadków zachorowań wśród pracowników. Zachęcanie klientów Urzędu do korzystania z komunikacji elektronicznej, telefonicznej oraz listowej, miało na celu ograniczanie obowiązku osobistego stawienia się w Urzędzie w celu załatwienia sprawy. Spowodowało to wzrost liczby korespondencji wpływającej drogą elektroniczną z wykorzystaniem platformy e-PUAP oraz wiadomości e-mail. Dokumenty wpływające do Urzędu drogą elektroniczną, podobnie jak te złożone papierowo, do skrzynki nadawczej lub wysłane pocztą były na bieżąco rejestrowane w biurze podawczym (...) Wykorzystanie komunikacji elektronicznej pozwoliło na szybką realizację wpływających spraw (...) Obieg dokumentów w Urzędzie nie uległ znaczącej zmianie w okresie pandemii COVID-19 (...) W Urzędzie w latach 2018-2021 podstawowym sposobem dokumentowania spraw oraz wykonywania czynności kancelaryjnych był system tradycyjny. W urzędzie funkcjonował elektroniczny obieg dokumentów jedynie jako system wspomagający, pozwalający na rejestrację wpływającej korespondencji, przyjmowanie dokumentacji wpływającej na elektroniczną skrzynkę podawczą epuap oraz wysyłkę dokumentów w formie elektronicznej. Do EOD wykorzystywany był program Mdok firmy coig.sa. W dniu 15.12.2021 roku Gmina złożyła wniosek do Podlaskiego Wojewody o zawarcie*

²⁸ Zarządzenie Nr 1508/2020 z dnia 9 października 2020 r. w sprawie określenia zasad wykonywania pracy zdalnej przez Pracowników Urzędu Miasta w Brzegu.

²⁹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz.U. z 2020 r., poz. 433).

umowy/porozumienia na nieodpłatne udostępnienie systemu do elektronicznego zarządzania dokumentacją EZD PUW celem wdrożenia EZD w urzędzie. W latach 2018-2021 nie wdrożono procedur obiegu i zarządzania dokumentami, regulujących komunikację elektroniczną i załatwiania spraw w formie elektronicznej.

(akta kontroli str. 149-178)

3. W okresie objętym kontrolą w związku z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego w Urzędzie zidentyfikowano następujące ryzyka:

- możliwość wystąpienia zachorowań na COVID-19, którego właścicielem było stanowisko ds. bezpieczeństwa i higieny pracy, a w latach 2020-2022 ustalono ryzyko na średnim poziomie istotności;
- zmniejszona liczba lub brak złożonych ofert w zakresie udzielania zamówień publicznych, którego właścicielem był kierownik Biura Organizacyjno-Prawnego, a poziom istotności ustalono na niskim poziomie w latach 2021-2022 oraz średnim w 2020 r.;
- brak zapewnienia pełnej zastępowalności i dyspozycyjności na wszystkich stanowiskach, celem zapewnienia merytorycznej i kompetentnej obsługi klientów, którego właścicielem był kierownik Biura Spraw Społecznych i Zdrowia (niski poziom w latach 2020-2022).

W 2020 r. zidentyfikowano dodatkowe cztery ryzyka, których właścicielem był kierownik Biura Organizacyjno-Prawnego, tj.: 1/ nieprzestrzeganie przepisów Kodeksu pracy w odniesieniu do obowiązku przeprowadzenia badań lekarskich (wstępnych, kontrolnych i okresowych) ze względu na ograniczony dostęp do gabinetów lekarskich (niskie); 2/ ryzyka związane z odbiorem korespondencji ze skrzynki podawczej (niskie); 3/ ryzyko kontaktu z członkami komisji wyborczej oraz osobami obsługującymi lokale wyborcze w ramach organizacji wyborów Prezydenta RP (średnie) oraz 4/ ryzyko bezpośredniego kontaktu z osobami zaangażowanymi w realizację zakupów na bieżące potrzeby Urzędu (średnie).

Ponadto w 2021 r. zidentyfikowano niskie ryzyko niewykonania planu dochodów w zakresie realizacji zadań „Przeciwdziałanie alkoholizmowi – wpływy z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych”, którego właścicielem był pracownik BBK.

(akta kontroli str. 124-137)

W sprawie przyjęcia procedur, rozwiązań organizacyjnych lub wytycznych dla jednostek organizacyjnych Gminy dotyczących zapewnienia regularnej i kompletnej dezynfekcji miejsc publicznych, bezpiecznych warunków korzystania z transportu publicznego, niezakłóconej organizacji zajęć szkolnych w okresie nauki zdalnej, opieki nad osobami zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zakupu sprzętu i wyposażenia ochrony osobistej Burmistrz wyjaśnił, że *przeprowadzono jednokrotny zabieg odkażania terenów odkrytych, tj. 97 przystanków autobusowych, bezpośredniego terenu przyległego do wejść do przychodni lekarskich, dworca PKP, placówek pocztowych oraz szpitala. Nałożono obowiązek na dyrektorów placówek oświatowych do dezynfekcji pomieszczeń szkolnych oraz dezynfekcje rąk wyposażając je w odpowiednie środki i sprzęt. Pozostałe gminne jednostki organizacyjne zadanie realizowały we własnym zakresie. W sprawie regularnej i kompletnej dezynfekcji miejsc publicznych Pani (...) Kierownik Biura Oświaty w Urzędzie przekazywała informacje dla dyrektorów szkół, przedszkoli i żłóbka podczas narad z dyrektorami jednostek organizacyjnych, a także telefonicznych rozmów oraz spotkań online. Urząd Miasta jako jednostka organizacyjna Gminy, która jest organizatorem transportu zbiorowego na terenie miasta przekazał w formie pisemnej wytyczne dla operatora komunikacji miejskiej tj. Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Brzegu w oparciu o komunikaty Generalnego Inspektora Sanitarnego dotyczące zagrożenia epidemiologicznego (...)*

Dyrektorzy szkół i przedszkoli zostali również poinformowani o wydaniu Zarządzenia nr 1108/2020 Burmistrza Brzegu z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie zgody organu prowadzącego na zawieszenie zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Informacje dotyczące funkcjonowania samorządowych szkół, przedszkoli i żłobka były umieszczane także na stronie <https://brzeg.pl/>. (...) W ramach zarządzania kryzysowego zakupiono sprzęt i środki do przeciwdziałania epidemii COVID-19: maseczki 3 020 szt., płynów do dezynfekcji 135 l., rękawic ochronnych 7 400 szt. (...) Dodatkowo otrzymano nieodpłatnie od: Wojewody Opolskiego 230 tys. maseczek ochronnych, 2 100 litrów płynu do dezynfekcji, Aglomeracji Wrocławskiej 1 200 litrów płynu do dezynfekcji, Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej dla Subregionu Północnego 5 380 szt. maseczek. Zakupiony i otrzymany nieodpłatnie sprzęt przekazano do placówek oświatowych, gminnych jednostek organizacyjnych organizacji charytatywnych i stowarzyszeń oraz ludności gminy Brzeg.

(akta kontroli str. 151-152, 171-178)

4. Rada Miejska w Brzegu przyjęła³⁰ dokument pn. *Strategia Rozwoju Gminy Brzeg na lata 2016-2022*³¹, w którym określiła cele strategiczne i operacyjne wraz z kierunkami działań tworzące plan operacyjny Gminy oraz założenia i wskaźniki monitoringu³². Proces monitoringu zdefiniowano jako gromadzenie i opracowywanie danych dotyczących realizacji zadań w ramach wypracowanych kierunków działań, a także porównywanie ich z danymi wyjściowymi – początkowymi. W 2020 r. powołany przez Burmistrza Zespół ds. wdrażania tej strategii opracował dokument *Monitoring i Ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Brzeg na lata 2016-2022*, w którym wskazano m.in., że uzyskano satysfakcjonujący stopień realizacji celów odnoszących się w głównej mierze do realizacji inwestycji infrastrukturalnych, a niektóre z celów wymagają aktualizacji i zmian³³.

(akta kontroli str. 177-178, 201-217)

5. W okresie objętym kontrolą jedynie w 2020 r. nastąpił spadek uzyskiwanych dochodów ogółem, w tym dochodów własnych Gminy. Dochody te zostały zrealizowane odpowiednio w wysokości: 166 239,5 tys. zł oraz 81 608,8 tys. zł³⁴ (2018 r.), 186 654,9 tys. zł oraz 96 955 tys. zł³⁵ (2019 r.), 177 285,2 tys. zł oraz 84 064,3 tys. zł³⁶ (2020 r.), 203 259,8 tys. zł oraz 93 508,2 tys. zł³⁷ (2021 r.). Największy udział (od 37,8%³⁸ do 41,5%³⁹) w dochodach własnych stanowiły wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁴⁰. Wpływy te w 2019 r. i 2021 r. wzrosły odpowiednio o 8,4% (z 33 852,7 tys. w 2018 r. do 36 696,1 tys. zł) oraz o 10,7% (z 34 837,2 tys. zł w 2020 r. do 38 571,5 tys. zł), a w 2020 r. zmalały o 5,1%.

³⁰ Uchwałą nr XVI/145/16 z dnia 29 stycznia 2016 r.

³¹ <https://bjparchiwum.brzeg.pl/?id=3288>.

³² W rozdziale VII Wdrażanie, Monitoring, Ewaluacja.

³³ Cel 1.2. Efektywne rozwiązywanie problemów społecznych oraz stymulowanie aktywności zawodowej, cel 2.1. Wsparcie lokalnej gospodarki oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, cel 3.4. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej - cele powinny być zawężone do obszarów na które wpływ mają podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii (np. władze lokalne, społeczność lokalna) oraz cel 4.2. Racjonalna gospodarka zasobami – cel powinien zostać skonkretyzowany w sposób umożliwiający zaplanowanie konkretnych działań oraz mierzalność.

³⁴ Dochody własne zaplanowane na 31 grudnia 2018 r. - 79 054,3 tys. zł.

³⁵ Dochody własne zaplanowane na 31 grudnia 2019 r. - 84 875,8 tys. zł.

³⁶ Dochody własne zaplanowane na 31 grudnia 2020 r. - 86 678,9 tys. zł.

³⁷ Dochody własne zaplanowane na 31 grudnia 2021 r. - 90 038,8 tys. zł.

³⁸ W 2019 r.

³⁹ W 2018 r.

⁴⁰ Dz.U. z 2021 r., poz. 1672 ze zm.

Wpływy z podatku od nieruchomości, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 lit a) tej ustawy stanowiły od 21,3%⁴¹ do 26,1%⁴² dochodów własnych i systematycznie wzrastały, tj. z 19 984,1 tys. zł w 2019 r. do 20 615,2 tys. zł (o 3,2%), 21 982,3 tys. zł (o 6,6%) oraz 22 713,3 tys. zł (o 3,3%) w kolejnych latach okresu objętego kontrolą. Dochody z majątku Gminy stanowiły od 12,3% do 12,6%⁴³ dochodów własnych i wynosiły od 10 082,9 tys. zł (2018 r.) i 10 309,6 tys. zł (2020 r.) do 11 815,1 tys. zł (2021 r.), a w 2019 r. wzrosły dwukrotnie (o 109,7%) do poziomu 21 142,9 tys. zł.⁴⁴ Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit f) ww. ustawy stanowiły od 5,4%⁴⁵ do 7,9%⁴⁶ dochodów własnych Gminy i analogicznie jak dochody z podatku od nieruchomości systematycznie wzrastały, tj. z 4 451,9 tys. zł w 2018 r. do 5 213,3 tys. zł (o 17,1%), 6 613,1 tys. zł (o 26,9%) oraz 7 130,7 tys. zł (o 7,8%) w kolejnych latach okresu objętego kontrolą.

W okresie objętym kontrolą subwencja ogólna stanowiła od 15,4% do 17,4%, a dotacje celowe z budżetu państwa od 21,8% do 30% dochodów Gminy, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2-3 ww. ustawy. W przypadku subwencji ogólnej Gmina uzyskiwała od 25 753,3 tys. zł (w 2018 r.) do 32 895,9 tys. zł (w 2021 r.), a dotacji od 36 176,3 tys. zł (w 2018 r.) do 60 913,6 tys. zł (w 2021 r.).

W sprawie przyczyn zmian w wysokości uzyskanych dochodów własnych Skarbnik wyjaśniła, że w latach 2018-2021 wzrost podatku spowodowany był działaniami egzekucyjnymi, a także pojawieniem się nowych nieruchomości na terenie Gminy Brzeg. Ponadto uchwałą nr XIV/158/19 Rady Miejskiej w Brzegu z dnia 24 października 2019 r. (...) zwiększono stawki podatku od nieruchomości co przełożyło się na wzrost dochodów (...) ww. latach wzrost dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynika z czynności windykacyjnych, jak również zwiększeniem ilości osób objętych systemem. Ponadto ww. opłata wzrosła od marca 2019 r. zgodnie z uchwałą (...), od 1 lutego 2020 r. na mocy uchwały (...) oraz od listopada 2021 r. w związku z podjęciem uchwały (...) Wykonanie dochodów z majątku Gminy Brzeg za 2019 r. wynika głównie ze sprzedaży nieruchomości przy ulicy Małujowickiej na rzecz zarządzającego Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną o łącznej powierzchni (...) za 9 080 383,79 zł (...).

(akta kontroli str. 218-224, 227-228)

6. W sprawie wpływu epidemii COVID-19 na budżet Gminy w 2021 r. oraz realizowane i planowane zadania własne oraz wydatki inwestycyjne Skarbnik wyjaśniła, że sytuacja epidemiologiczna związana z COVID-19 nie wpłynęła na wykonanie Budżetu Gminy Brzeg za 2021 r. (tj. dochodów, przychodów, wydatków i rozchodów). Większość zaplanowanych zadań bieżących i inwestycyjnych wykonano zgodnie z planem. Dochody za 2021 r. wykonano w 106,31%, z tego: podatki wykonano w 105,73% oraz opłaty z 101,70%. Natomiast wydatki za 2021 r. wykonano w 95,28%, w tym wydatków majątkowych, które wykonano w 70,84% z uwagi na przesunięcie realizacji zadań i płatności na rok następny oraz brak ofert ze strony wykonawców.

(akta kontroli str. 225-226, 229-230)

7. W latach 2020-2021 Burmistrz oraz Rada Miejska w Brzegu wprowadzali zmiany w budżecie Gminy związane ze stanem zagrożenia epidemicznego COVID-19. W 2020 r. zwiększono dochody i wydatki bieżące o łącznie 353,1 tys. zł, a w 2021 r.

⁴¹ W 2019 r.

⁴² W 2020 r.

⁴³ W 2018 r. i w latach 2020-2021

⁴⁴ Co stanowiło 21,8% dochodów własnych.

⁴⁵ W 2019 r.

⁴⁶ W 2020 r.

zwiększono dochody bieżące i majątkowe odpowiednio o kwotę 1 040,5 tys. zł oraz 2 700 tys. zł, a wydatki o kwotę 3 740,5 tys. zł.

W związku z realizacją w okresie kwiecień-czerwiec 2020 r. dwóch projektów grantowych *Zdalna szkoła* oraz *Zdalna szkoła+* oraz otrzymaniem części oświatowej subwencji ogólnej w listopadzie 2020 r., Burmistrz zwiększył⁴⁷ jednocześnie dochody i wydatki bieżące budżetu Gminy odpowiednio o łączną kwotę 203,1 tys. zł⁴⁸ oraz 150 tys. zł⁴⁹. Ponadto Burmistrz zmniejszył rezerwę celową⁵⁰ o łączną kwotę 120 tys. zł⁵¹ oraz wydatki związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi⁵² o łączną kwotę 191 tys. zł, jednocześnie zwiększając wydatki w łącznej kwocie 220 tys. zł⁵³ mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 oraz 91 tys. zł z przeznaczeniem na remont Punktu Pomocy Kryzysowej dla rodzin z problemem alkoholowym.

(akta kontroli str. 258-259, 310-363)

W 2021 r. Rada Miejska Brzegu uchwałą nr XXVII/322/21 z 29 kwietnia 2021 r. zwiększyła dochody majątkowe⁵⁴ o kwotę 5 700 tys. zł, jak też wydatki majątkowe m.in. o kwotę 3 000 tys. zł⁵⁵ przeznaczone na utworzenie wielopokoleniowej strefy aktywizacji społecznej i bezpiecznego wypoczynku na obiekcie rekreacyjnym przy ulicy Korfantego. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu dokonało⁵⁶ zmian w tej uchwale, w wyniku których zwiększenie dochodów majątkowych ustalono na poziomie 2 700 tys. zł.

W związku z decyzjami Wojewody Opolskiego oraz realizacją programu *Laboratoria przyszłości* i wypłatą dodatków mieszkaniowych, opisanymi w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, Rada Miejska Brzegu⁵⁷ zwiększyła jednocześnie dochody i wydatki bieżące budżetu Gminy odpowiednio o łączną kwotę 63 tys. zł⁵⁸, 831 tys. zł⁵⁹ oraz 60,6 tys. zł.

⁴⁷ Zarządzeniami nr 1213/2020 z 11 maja 2020 r. oraz nr 1283/2020 z 10 czerwca 2020 r. w sprawie zmian w planie finansowym budżetu Gminy Brzeg i Urzędu Miasta na 2020 rok odpowiednio o kwotę 99,7 tys. zł oraz 103,4 tys. zł w przypadku projektów grantowych *Zdalna szkoła* oraz *Zdalna szkoła+* oraz Zarządzeniem nr 1625/2020 z 30 listopada 2020 r. w sprawie zmian budżecie Gminy Brzeg na 2020 rok.

⁴⁸ Dział 801 Oświata i wychowanie Rozdział 80101 Szkoły podstawowe

⁴⁹ W ramach dochodów w Dziale 758 Różne rozliczenia Rozdziału 75801 Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego §2920 Subwencje ogólne z budżetu państwa, a w ramach wydatków w Dziale 801 Oświata i wychowanie Rozdziału 80101 Szkoły podstawowe §3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (140,5 tys. zł) oraz §2540 Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty (9,5 tys. zł).

⁵⁰ Zarządzenie nr 1117/2020 z 17 marca 2020 r., nr 1210/2020 z 8 maja 2020 r. oraz nr 1579/2020 z 12 listopada 2020 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Brzeg na 2020 rok.

⁵¹ Dział 758 Różne rozliczenia Rozdział 75818 Rezerwy ogólne i celowe.

⁵² Zarządzenie nr 1527/2020 z 22 października 2020 r., nr 1577/2020 z 12 listopada 2020 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Brzeg na 2020 rok oraz Uchwała Rady Miejskiej Brzegu nr XXI/242/2020 z 24 września 2020 r. w sprawie (...) uchwalenia budżetu Gminy Brzeg.

⁵³ W tym 115 tys. zł w Dziale 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Rozdział 75421 Zarządzanie kryzysowe; 64 tys. zł w Dziale 750 Administracja publiczna Rozdziale 75023 Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu); 41 tys. zł w Dziale Oświata i wychowanie Rozdział 80195 Pozostała działalność.

⁵⁴ W Dziale 758 Różne rozliczenia Rozdziale 75816 Wpływy do rozliczenia §6290 Środki na dofinansowanie inwestycji gmin, powiatów (...) samorządów województw, pozyskane z innych źródeł.

⁵⁵ W Dziale 926 Kultura fizyczna Rozdział 92695 Pozostała działalność.

⁵⁶ Uchwała nr 17/40-2021 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu z 30 czerwca 2021 r.

⁵⁷ Uchwałami: XXV/302/21 z 25 lutego 2021 r., XXVII/322/21 z 29 kwietnia 2021 r. oraz XXX/354/2021 z 17 czerwca 2021 r.

⁵⁸ Dział 851 Ochrona zdrowia Rozdział 85195 Pozostała działalność.

⁵⁹ Dział 801 Oświata i wychowanie Rozdział 80101 Szkoły podstawowe.

Ponadto w związku z realizacją programu *Wspieraj seniora* zwiększono⁶⁰ dochody i wydatki bieżące o kwotę 53,7 tys. zł⁶¹ oraz rekompensatę utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych o kwotę 32,2 tys. zł⁶².

(akta kontroli str. 258-309)

W sprawie analizowania i monitorowania uwarunkowań zewnętrznych związanych z epidemią COVID-19 na potrzeby zmiany uchwały budżetowej na 2020 r., jak też przygotowania uchwał na lata 2021-2022 Skarbnik wyjaśniła, że *organ wykonawczy na bieżąco analizował sytuację finansową gminy poprzez weryfikację stanu kont bankowych, jak również sprawozdań budżetowych oraz monitorował informacje z Ministerstwa Finansów oraz Regionalnych Izb Obrachunkowych. Budżet na dany rok oraz kolejne lata był planowany ostrożnie z uwzględnieniem ewentualnych skutków wynikających z COVID-19. Z uwagi na to, że Gmina Brzeg nie jest gminą turystyczną i zamieszkałą przez studentów (...) to skutki pandemii nie były tak odczuwalne jak w innych miastach. Ponadto gminy, w tym też Gmina Brzeg zostały wzmocnione środkami z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych co spowodowało, iż mogła realizować zaplanowane zadania.*

(akta kontroli str. 225-226, 229-230)

8. W okresie stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19 Rada Miejska w Brzegu wprowadzała fakultatywne ulgi i zwolnienia w podatkach i opłatach lokalnych. Zwolnienia te dotyczyły podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców⁶³ oraz opłaty⁶⁴, o której mowa w art. 11¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁶⁵ należnej w 2021 r. za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

W przypadku zwolnienia od podatku od nieruchomości przyjęte rozwiązania obowiązujące w 2020 r.⁶⁶ oraz 2021 r.⁶⁷ były analogiczne jak propozycje Burmistrza wskazane w projektach uchwał kierowanych do Rady Miejskiej w Brzegu, z wyjątkiem zwolnienia w kwietniu 2020 r. przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą jako osoby prawne lub jednostki organizacyjnej

⁶⁰ Uchwałą XXVII/322/21 z 29 kwietnia 2021 r.

⁶¹ Dział 852 Pomoc społeczna Rozdział 85295 Pozostała działalność.

⁶² Zmniejszono dochody bieżące o kwotę 30 tys. zł w Dziale 756 Dochody od osób prawnych (...) Rozdziale 75616 Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego (...) §2680 Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych (...) jednocześnie zwiększając o kwotę 62,2 tys. zł w Dziale 756 Dochody od osób prawnych (...) Rozdziale 75618 Wpływy z innych opłat (...) §2680 Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych (...)

⁶³ Uchwała Nr XVIII/213/20 z dnia 8 maja 2020 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców ponoszących negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19 oraz uchwała nr XXV/301/21 z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

⁶⁴ Uchwała nr XXIV/300/21 z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie zwolnienia i zwrotu opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w 2021 r.

⁶⁵ Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.

⁶⁶ Zwalnia się od podatku od nieruchomości przedsiębiorców, których dotyczy zakaz i ograniczenia w prowadzeniu działalności, związany ze skutkami epidemii COVID-19 wynikające z zapisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz zwalnia się w 50% od podatku od nieruchomości przez mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, u których w związku z negatywnymi konsekwencjami ekonomicznymi z powodu COVID-19 nastąpił nie mniejszy niż 30% spadek przychodów do analogicznego miesiąca roku poprzedniego.

⁶⁷ Zwalnia się od podatku od nieruchomości przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 prowadzących działalność gospodarczą polegającą na prowadzeniu hoteli i podobnych obiektów zakwaterowania, prowadzeniu restauracji i innych stałych placówek gastronomicznych oraz pozostałej usługowej działalności gastronomicznej, działalności obiektów kulturalnych oraz prowadzeniu działalności sportowej, rozrywkowej i rekreacyjnej za okres styczeń-czerwiec 2021 r.

nieposiadającej osobowości prawnej⁶⁸ oraz przedłużenia terminu płatności rat podatku od nieruchomości płatnych w okresie kwiecień-czerwiec 2020 r.⁶⁹

Ponadto Rada Miejska w Brzegu wprowadziła⁷⁰ czasowe⁷¹ obniżenie wysokości stawek opłat za zajęcie 1m² pasa drogowego dróg gminnych, których zarządcą jest Burmistrz na sezonowe ogródki gastronomiczne w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sanitarnymi w działalności gastronomicznej.

W sprawie wpływu na sytuację finansową Gminy rozwiązań przewidzianych w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁷² Skarbnik wyjaśniła, że *w 2020 r. Rada Miejska Brzegu podjęła (...) uchwałę (...) w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości przedsiębiorców ponoszących negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19. Na mocy ww. uchwały zwolniono z podatku od nieruchomości w 2020 roku 52 przedsiębiorców na łączną kwotę 106 229,93 zł Uchwałą (...) z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości przedsiębiorców (...) zwolniono z podatku (...) 16 przedsiębiorców na łączną kwotę 70 251 zł (...) Ponadto Zarządzeniem (...) Burmistrza Brzegu z dnia 2 kwietnia 2020 r. w sprawie sposobu ustalania stawek czynszu w okresie obowiązywania stanu epidemii zastosowano indywidualną stawkę czynszu w wysokości 1 zł + podatek VAT za najem i dzierżawę nieruchomości Gminy Brzeg. W wyniku podjętego zarządzenia Burmistrz obniżył czynsz z powyższego tytułu o łączną kwotę 30 032 zł (...) Burmistrz wykorzystał dochody z opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (...) zakupując lampy UVC do podległych jednostek (...) na kwotę 36 000 zł oraz laptopy do pracy zdalnej dla pracowników Urzędu na kwotę 64 000 zł.*

(akta kontroli str. 229-257)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Struktura organizacyjna urzędu oraz zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych, umożliwiły właściwą realizację zadań związanych z uzyskiwaniem dochodów własnych. Gmina podejmowała rzetelne działania w zakresie planowania dochodów i wydatków budżetowych w celu zapewnienia stabilności finansowej oraz realizacji zadań własnych podczas pandemii.

⁶⁸ W projekcie uchwały przewidziano zwolnienie od podatku od nieruchomości należnego za okres kwiecień-czerwiec 2020 r., których terminy płatności upływają odpowiednio w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r., a w uchwale Nr XVIII/213/20 z dnia 8 maja 2020 r. zwolniono od podatku od nieruchomości osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej za okres maj-czerwiec 2020 r.

⁶⁹ Propozycja wskazana w projekcie uchwały dotycząca przedłużenia rat podatku płatnych w okresie kwiecień-czerwiec 2020 r. dla przedsiębiorców będących podatnikami podatku od nieruchomości, u których w związku z negatywnymi konsekwencjami ekonomicznymi z powodu COVID-19 nastąpił nie mniejszy niż 30% spadek przychodów do analogicznego miesiąca roku poprzedniego, do dnia 30 września 2020 r. nie została uwzględniona w uchwale Nr XVIII/213/20 z dnia 8 maja 2020 r.

⁷⁰ Uchwała nr XIX/216/20 z dnia 5 czerwca 2020 r. oraz nr XXVIII/349/21 z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie wprowadzenia czasowego obniżenia wysokości stawek opłat za zajęcie 1m² pasa drogowego dróg gminnych, których zarządcą jest Burmistrz na sezonowe ogródki gastronomiczne w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sanitarnymi w działalności gastronomicznej spowodowanymi przeciwdziałaniem COVID-19

⁷¹ Od dnia wejścia w życie poszczególnych uchwał do dnia 30 września 2020 r. oraz 30 września 2021 r.

⁷² Dz.U. z 2020 r., poz. 1842 ze zm. Dalej: ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19.

2. Działania gmin w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii w ramach realizacji wybranych zadań własnych

1. W okresie kwiecień-czerwiec 2020 r. Gmina zrealizowała dwa projekty grantowe, tj. *Zdalna szkoła* oraz *Zdalna szkoła+*, w wyniku których zakupiono i przekazano do publicznych szkół podstawowych 103 tablety oraz 52 laptopy, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

W sprawie podejmowanych działań w zakresie ustalenia potrzeb uczniów i nauczycieli związanych z ograniczeniem negatywnych skutków epidemii COVID-19 oraz wyposażenia szkół w pomoce dydaktyczne Kierownik Biura Oświaty wyjaśniła, że (...) *w pierwszym okresie nauki zdalnej w marcu 2020 r. rodzice na własną rękę z wykorzystaniem własnych sprzętów komputerowych czy telefonów organizowali dzieciom możliwość uczestnictwa w zajęciach (...) Rodzicom, którzy zgłosili się do szkoły w pierwszych dniach trwania nauki zdalnej przekazano sprzęt z zasobów jakimi dysponowała każda szkoła. Po pozyskaniu środków przez Gminę na zakup sprzęt komputerowego w postaci laptopów i tabletów w projektach „Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła +” i przekazaniu ich uczniom nauka zdalna odbywała się w optymalnych warunkach. Większość uczniów naszych szkół realizowało obowiązek szkolny w domu uczestnicząc w zajęciach zdalnych za pośrednictwem Internetu. Uczniom, których rodzice borykali się z trudną sytuacją lokalową utrudniającą uczestnictwo w zajęciach, mającym problem z Internetem organizowano zajęcia w szkołach i mogli uczestniczyć w zajęciach zdalnych na terenie szkoły, najczęściej w świetlicach lub salach lekcyjnych pod opieką nauczycieli będących w szkołach. W podobny sposób, w szczególnych przypadkach organizowana była praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, którym nie służyła długotrwała izolacja lub wymagali specjalistycznego wsparcia w postaci zajęć rewalidacyjnych lub interwencyjnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wtedy organizowano takie zajęcia na terenie szkoły. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna była również prowadzona jako zajęcia zdalne (...) W szkołach były również organizowane konsultacje dla ósmoklasistów przygotowujące do egzaminu ósmoklasisty, a także konsultacje dla uczniów w celu wyjaśnienia materiału, dla których nauka zdalna była niewystarczająca w opanowaniu treści programowych. Zarówno konsultacje, jak i egzamin, były prowadzone zgodnie z wytycznymi GIS oraz przepisami prawa Ministra Zdrowia oraz Ministra Edukacji i Nauki.*

(akta kontroli str. 631-635)

W latach 2019-2021, liczba wniosków o załatwienie spraw dotyczących przyznania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, tj. zasiłku stałego, okresowego i celowego, o których mowa w art. 36 pkt 1 lit. a-c) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁷³ kształtowała się na zbliżonym poziomie⁷⁴.

W sprawie podejmowanych działań w zakresie ustalenia potrzeb osób objętych pomocą społeczną związanych z ograniczeniem negatywnych skutków epidemii COVID-19 Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzegu poinformował⁷⁵, że *w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzegu od początku trwania epidemii na bieżąco analizowane były potrzeby mieszkańców gminy, zwłaszcza podopiecznych tut. Ośrodka jak i osób, które najmocniej odczuwały skutki ograniczeń epidemicznych (osoby starsze, niepełnosprawne, chore). Pracownicy*

⁷³ Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.

⁷⁴ W przypadku zasiłku stałego, okresowego i celowego wynosiła odpowiednio: 2 453, 1 645, 4 911 (2019 r.), 2 442, 1 660, 4 992 (2020 r.), 2 452, 1 609, 5 108 (2021 r.).

⁷⁵ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ust. 7 ustawy o NIK.

socjalni byli w stałym kontakcie telefonicznym z podopiecznymi ze swoich rejonów opiekuńczych, w razie potrzeby mimo ograniczeń związanych z epidemią i wprowadzonych w jednostce zasada bezpieczeństwa odwiedzali podopiecznych w ich mieszkaniach i podejmowali działania pomocowe adekwatne do zgłaszanych potrzeb (...).

(akta kontroli str. 376, 420-422)

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19 Burmistrz nie dokonywał analizy potrzeb mieszkańców Gminy w zakresie transportu publicznego. W powyższej sprawie wyjaśnił, że (...) w czasie epidemii nie nastąpiły zmiany w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej. Nie zmniejszono liczby tras, częstotliwości połączeń i liczby autobusów ze względu na naukę i pracę zdalną. Komunikacja obsługiwana była zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy.

(akta kontroli str. 177)

2. W wyniku porównania ogólnej liczby wszystkich usług publicznych⁷⁶ świadczonych w Urzędzie w latach 2019-2021 (m.in. sprawy z zakresu: rejestracji stanu cywilnego, ewidencji ludności i dowodów osobistych, pomocy społecznej, świadczeń usług komunalnych, ochrony środowiska oraz innych wynikających z właściwości urzędu) stwierdzono, że liczba usług była realizowana na zbliżonym poziomie.

Na podstawie danych o liczbie wydanych⁷⁷: 1/ zaświadczeń z ewidencji działalności gospodarczej, 2/ dowodach osobistych (również wymienionych), 3/ wypisów lub wrysów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, 4/ spraw meldunkowych, 5/ aktów stanu cywilnego, 6/ decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz innych decyzji i postanowień, ustalono, że:

- największy spadek liczby świadczonych usług publicznych został odnotowany w zakresie obejmującym m.in.: wpisy do ewidencji działalności gospodarczej (1 935 usługi w 2019 r.; 1 314 – 2020 r.; 1 125 – 2021 r.); świadczenia rodzinne (2 062 – 2019 r.; 1 795 – 2020 r.); świadczenia wychowawcze (4 500 – 2019 r.; 661 – 2020 r.); ewidencja ludności/sprawy meldunkowe (2 624 – 2019 r.; 1 945 – 2020 r.); wydanie dowodów osobistych (3 152 – 2019 r.; 2 176 – 2020 r.);
- wzrost liczby świadczonych usług publicznych został odnotowany w zakresie m.in.: świadczenia wychowawcze (661 – 2020 r.; 4 501 – 2021 r.); ewidencja ludności/sprawy meldunkowe (1 945 – 2020 r.; 2 196 – 2020 r.); wydanie dowodów osobistych (2 176 – 2010 r.; 2 727 – 2020 r.).

(akta kontroli, str. 372-383)

W okresie objętym kontrolą, następował systematyczny wzrost liczby korespondencji przychodzącej do Urzędu w formie elektronicznej, gdyż spośród 34 380 (2018 r.), 34 240 (2019 r.), 39 840 (2020 r.) oraz 36 672 (2021 r.) łącznej liczby korespondencji odpowiednio 1 097, 1 744, 3 381 oraz 2 926⁷⁸ zostało złożonych poprzez platformę ePUAP.

W sprawie liczby spraw załatwionych w latach 2020-2022 przez pracowników m.in. BBK oraz BPO przy pomocy urzędowego elektronicznego podpisu lub profilu zaufanego Burmistrz poinformował, że (...) *Biuro Budżetu i Księgowości Tytuły wykonawcze - 2021 rok ogółem 258 sztuki z czego (...) Tytuły wykonawcze - 2022*

⁷⁶ Dane dotyczące liczby usług publicznych zostały zwymiarowane na przykładzie danych dotyczących liczby: wpisów/zaświadczeń do/z ewidencji działalności gospodarczej, wydanych lub wymienionych dowodów osobistych, spraw meldunkowych, rejestracji małżeństw, zgonów, urodzeń, i innych czynności z zakresu stanu cywilnego, wydanych decyzji o warunkach zabudowy, wydanych decyzji zezwalających na usuwanie drzew i krzewów, świadczeń rodzinnych i wychowawczych i innych decyzji i postanowień.

⁷⁷ Dane dotyczące liczby usług publicznych zostały wykazane w następujących przedziałach czasowych: od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.; od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. i od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

⁷⁸ Co stanowiło od 3,2% do 8,5% ogólnej liczby korespondencji przychodzącej do Urzędu.

rok ogółem 94 sztuki (...) Deklaracje oraz korekty JPK_VAT i JPK_V7M - 2021 rok - 40 sztuk - podpisane i wysłane zgodnie z upoważnieniem przez pracownika biura (...) Biuro Podatków i Opłat Tytuły wykonawcze: z zakresu podatków i opłat lokalnych w 2021 roku (od sierpnia 2021) - 334 sztuki podpisane i wysłane zgodnie z upoważnieniem przez pracownika biura, z zakresu podatków i opłat lokalnych w 2022 roku - 255 sztuki podpisane i wysłane zgodnie z upoważnieniem przez pracownika biura; z zakresu opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi w 2021 roku - (od sierpnia 2021) 154 sztuki podpisane i wysłane zgodnie z upoważnieniem przez pracownika biura; z zakresu opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi w 2022 roku - 37 sztuk podpisane i wysłane zgodnie z upoważnieniem przez pracownika biura (...).

(akta kontroli, str. 151-152, 159-178,384)

W sprawie realizacji zadań oświatowych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19 oraz sprawowania nadzoru nad tym procesem Kierownik Biura Oświaty wyjaśniła, że (...) Od pierwszych dni lockdownu i zamknięcia jednostek oświatowych prowadzony był nadzór nad szkołami/przedszkolami w zakresie realizacji wytycznych Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej, a zwłaszcza Głównego Inspektora Sanitarnego. Cyklicznie prowadzone były narady kierownika Biura Oświaty z dyrektorami zarówno online, jak również w trybie stacjonarnym, przy każdorazowych zmianach wytycznych i przepisów prawa związanych z pandemią. Wszelkie problemy zgłaszane przez dyrektorów szkół/przedszkoli wynikające m.in. z egzaminu ósmoklasisty, zajęć rewalidacyjnych, zajęć z pomocy pedagogicznej na terenie szkoły wymagające zachowania wyjątkowych restrykcji sanitarnych były na bieżąco rozwiązywane. W okresach otwarcia szkół/przedszkoli Biuro Oświaty przygotowywało również pisma dotyczące wyrażenia zgody przez Burmistrza na czasowe zawieszenie zajęć stacjonarnych w konkretnych klasach/oddziałach z uwagi na przypadki zachorowań na Covid-19 u uczniów lub nauczycieli. Warto nadmienić, że w celu zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa uczniom uczęszczającym do klas I-III szkół oraz dzieciom przedszkolnym w terminie od 25-29 maja 2020 r. Gmina Brzeg przeprowadziła z własnej inicjatywy badania przesiewowe na obecność przeciwciał IgM i IgG metodą Elisa - na grupie 100 osób pracujących z ww. dziećmi. W rezultacie uczniowie i dzieci mogły bezpiecznie wrócić do jednostek oświatowych już od 1 czerwca 2020 r. (z wyjątkiem PP 7 które wróciło 9 czerwca 2020 r.) (...) Gmina Brzeg podejmowała liczne starania w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach. Pierwszą i najbardziej palącą potrzebą było zapewnienie środków ochrony osobistej niezbędnych do prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania zgodnie z wytycznymi GIS. Środki te były sukcesywnie rozdysponowywane na jednostki i już 15 maja 2020 r. trafiły do przedszkoli, a 18 maja do szkół. Były to m.in. rękawice ochronne, maseczki, termometry, przyłbice, płyny dezynfekcyjne i środki czystości. Kolejne partie środków ochrony osobistej przekazano jednostkom oświatowym (...) W pomoc potrzebującym jednostkom oświatowym zaangażowały się również instytucje zewnętrzne takie jak: (...), które przekazały przyłbice, maseczki czy płyny dezynfekcyjne. Nadzór nad właściwym rozdysponowaniem ww. środków na potrzebujące jednostki sprawowało Biuro Oświaty. Podczas narad z dyrektorami szkół i przedszkoli począwszy od roku szkolnego 2020/2021 do 2021/2022 wielokrotnie podejmowano dyskusje na temat funkcjonowania jednostek i największych wyzwań jakie stały przed Biurem Oświaty i dyrektorami w warunkach pandemii oraz udzielono instruktażu o sposobach dostosowania się do wytycznych MZ, MEN i GIS.

(akta kontroli str. 633-635)

W okresie objętym kontrolą, Gmina zlecała⁷⁹ wykonawcy⁸⁰ zadanie polegające na świadczeniu usług transportowych w zakresie dowożenia do szkół dzieci niepełnosprawnych zamieszkałych w Brzegu na pięciu trasach, tj. do Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 8, Zespołu Szkół Specjalnych w Brzegu, Publicznego Przedszkola nr 7 Integracyjnego w Brzegu (trasa nr 1⁸¹), Zespołu Niepublicznych Szkół w Kup (trasa nr 2⁸²), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Grodkowie (trasa nr 3⁸³), Technikum Ekonomicznego Specjalnego w Zespole Szkół i Placówek Fundacji Centrum Diakonii i Edukacji we Wrocławiu, Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 13 dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących oraz innymi niepełnosprawnościami we Wrocławiu (trasa nr 4⁸⁴) oraz Zespołu Szkół Specjalnych w Oławie (trasa nr 5⁸⁵).

W latach 2020-2021 z tego tytułu Gmina poniosła wydatki⁸⁶ w łącznej kwocie 392,2 tys. zł, w tym 108,3 tys. zł (trasa nr 1), 102,7 tys. zł (trasa nr 3), 85,4 tys. zł (trasa nr 2), 77,7 tys. zł (trasa nr 5) oraz 18,1 tys. zł (trasa nr 4).

W związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19 oraz wprowadzenia nauki zdalnej w okresie od 25 marca do 26 czerwca 2020 r. dla wszystkich uczniów szkół podstawowych Gmina poniosła wydatki jedynie z tytułu dowozu dzieci na trasie nr 2 (4,1 tys. zł) oraz na trasie nr 3 (0,8 tys. zł). W pozostałych okresach, w których nauka zdalna była dostosowana do poszczególnych poziomów nauczania lub prowadzona w trybie hybrydowym⁸⁷ wydatki Gminy z tytułu dowozu dzieci do szkół kształtowały się na zróżnicowanym poziomie w poszczególnych miesiącach⁸⁸.

(akta kontroli, str. 1314-1390)

W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy lokalny transport zbiorowy na ośmiu liniach komunikacyjnych⁸⁹ oraz utrzymanie czystości na przystankach zapewniony⁹⁰ był przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej sp. z o.o. w Brzegu.

W sprawie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków podróży pasażerów Burmistrz wyjaśnił, że (...) *na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną i podejmowano kroki zgodnie z zaleceniami służb, a przewoźnik dostosowywał się do wymogów wynikających z wprowadzonych obostrzeń w związku z epidemią. Główne wytyczne dotyczyły odkażania i dezynfekcji oraz ilości pasażerów w autobusie zgodnie z zaleceniami wprowadzonymi przez Rząd (...).* Ponadto

⁷⁹ Na podstawie umów zawartych na okres roku szkolnego 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022.

⁸⁰ Przedsiębiorcy Paweł (...) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...).

⁸¹ Na podstawie m.in. umowy OR.IV.272.6.1.2019 z 27 sierpnia 2019 r. oraz OR.IV.272.4.1.2020 z 29 lipca 2020 r.

⁸² Na podstawie m.in. umowy OR.IV.272.5.2.2021 z 5 sierpnia 2021 r.

⁸³ Na podstawie m.in. umowy OR.IV.272.5.3.2021 z 5 sierpnia 2021 r.

⁸⁴ Na podstawie m.in. umowy OR.IV.272.5.4.2021 z 5 sierpnia 2021 r.

⁸⁵ Na podstawie m.in. umowy OR.IV.272.5.5.2021 z 5 sierpnia 2021 r.

⁸⁶ Dział 801 Oświata i wychowanie Rozdział 80113 Dowożenie uczniów do szkół §4300 Zakup usług pozostałych.

⁸⁷ Przykładowo dla uczniów klas I-III nauka zdalna prowadzona była w okresie od 9 listopada 2020 r. do 17 stycznia 2021 r. oraz od 22 marca do 11 kwietnia 2021 r., a dla uczniów klas IV-VIII w okresie od 17 do 30 maja 2021 r. nauka prowadzona była w trybie hybrydowym.

⁸⁸ Przykładowo dla trasy nr 1 wydatki kształtowały się następująco w poszczególnych miesiącach: 8,9 tys. zł (październik 2020 r.), 5,6 tys. zł (listopad 2020 r.), 1,8 tys. zł (grudzień 2020 r.), 4,2 tys. zł (styczeń 2021 r.), 7,3 tys. zł (luty 2021 r.), 7,2 tys. zł (marzec 2021 r.), 8,3 tys. zł (maj 2021 r.), 7,4 tys. zł (czerwiec 2021 r.) oraz dla trasy nr 3: 7,6 tys. zł (październik 2020 r.), 6,8 tys. zł (listopad 2020 r.), 6 tys. zł (grudzień 2020 r.), 3,8 tys. zł (styczeń 2021 r.), 7,6 tys. zł (luty 2021 r.), 7,2 tys. zł (marzec 2021 r.), 7,6 tys. zł (maj 2021 r.) oraz 6,4 tys. zł (czerwiec 2021 r.).

⁸⁹ 0A, 0B (Okólna-Cmentarz Starobrzaska), 1 (Makarskiego-Krakusa, Plac nad Odrą-KMakarskiego), 2 (Sikorskiego-Konopnickiej), 3 (BESEL-Małużowicka), 5 (BESEL-Oławska 3), 6 (Konopnicka 2-Dworzec), 8 (Wrocławska pętla-Cmentarz Starobrzaska).

⁹⁰ Na podstawie umowy nr BI.7243.27.2015 z dnia 27 kwietnia 2015 r. z okresem obowiązywania od 1 stycznia 2016 r. do 30 kwietnia 2021 r. oraz nr BI.7243.5.2021 z 24 marca 2021 r. z okresem obowiązywania od 1 maja 2021 r. do 30 kwietnia 2022 r.

Burmistrz wyjaśnił, że (...) rozliczanie usług w latach 2020-2021 w zakresie publicznego transportu zbiorowego następowało zgodnie z zawartymi umowami. Miesięczne wynagrodzenie Operatora stanowi 1/12 wynagrodzenia umownego, wyliczonego jako iloczyn ilości kilometrów przebiegu przyjętego do rozliczenia zgodnie z umową oraz ceny jednego wozokilometra. Poza wynagrodzeniem ustalonym zgodnie z postanowieniami umów oraz przychodem z wpływów z biletów i kar nałożonych w trakcie kontroli podróży, Operator nie otrzymywał żadnych dodatkowych świadczeń, ani wsparcia finansowego.

(akta kontroli, str. 177, 1250-1313)

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19 do Urzędu wpłynęły dwie skargi⁹¹ dotyczące niewłaściwego zachowania pracownika dozoru związanego z egzekwowaniem ograniczeń dotyczących przemieszczania się po budynku Urzędu. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, obie skargi uznano⁹² za bezzasadne.

(akta kontroli str. 388-417)

3. W 2020 r. Gmina poniosła wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w łącznej kwocie 629,6 tys. zł, w tym 133,2 tys. zł finansowanych środkami budżetu państwa z tytułu wykorzystania części oświatowej przyznanej subwencji ogólnej oraz 203,1 tys. zł finansowanych ze środków unijnych z tytułu zakupu tabletów i laptopów, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego. Pozostała kwota 293,3 tys. zł stanowiła wydatki bieżące, w tym 212,6 tys. zł przeznaczone m.in. na zakup laptopów do pracy zdalnej dla pracowników, lamp ozonowych dla szkół, badań na obecność przeciwciał wirusa SARS-Cov-2 oraz maseczek ochronnych, płynów do dezynfekcji wraz z dozownikami, rękawic ochronnych, przyłbic, termometru, osłon antywirusowych na biurka i innych środków ochrony.

W 2021 r. Gmina poniosła wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w łącznej kwocie 1 218 tys. zł, w tym 1 159,1 tys. zł finansowanych środkami Funduszu Przeciwdziałania COVID-19⁹³, tj. 617,8 tys. zł z tytułu zakupu wyposażenia do szkół w ramach programu „Laboratoria Przyszłości”, 269,5 tys. zł z tytułu zakupu mobilnego systemu dezynfekcji do krytej pływalni, 93,2 tys. zł z tytułu przebudowy drogi, 31,8 tys. zł⁹⁴ na realizację programu „Wspieraj seniora” oraz 59,1 tys. zł⁹⁵, 19,5 tys. zł oraz 5,9 tys. zł z tytułu odpowiednio wydatków na promocję szczepień przeciwko wirusowi SARS-Cov-2, dowozu osób na takie szczepienia oraz przyznania dopłaty do czynszu. Ponadto uzyskano kwotę 62,2 tys. zł z tytułu rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych⁹⁶. Pozostała kwota 58,9 tys. zł stanowiła wydatki bieżące, w tym 32,7 tys. zł na zakup maseczek ochronnych i innych środków ochrony, 26 tys. zł na zakup laptopów dla pracowników Urzędu oraz 0,2 tys. zł na transport osób na szczepienia.

(akta kontroli str. 364-371)

⁹¹ Z dnia 8 lutego 2021 r. oraz 9 lutego 2022 r.

⁹² Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi nr OR-I.1510.1.2021 z 23 lutego 2021 r. oraz zawiadomienie o załatwieniu skargi nr OR-I.1510.1.2022 z 28 lutego 2022 r.

⁹³ Włącznie ze środkami Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

⁹⁴ W tym 2,9 tys. zł na zakup materiałów i usług oraz 28,9 tys. zł na pozostałe wydatki bieżące.

⁹⁵ W tym 44,7 tys. zł na zakup materiałów i usług oraz 14,4 tys. zł na pozostałe wydatki bieżące.

⁹⁶ Uchwałą nr XXVII/322/21 Rady Miejskiej w Brzegu z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Brzeg na 2021 r. oraz zmiany uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brzeg na 2021 rok zwiększono m.in. dochody bieżące w rozdziale 75618 Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego, §2680 Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych.

W okresie 2020-2021 Burmistrz złożył⁹⁷ siedem wniosków, o których mowa w § 6 Uchwały Nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego⁹⁸ o dofinansowanie sześciu⁹⁹ zadań na łączną kwotę 18 977,7 tys. zł ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, określonych w uchwale nr 102 jako dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych¹⁰⁰.

Trzy wnioski¹⁰¹ złożone 22 grudnia 2020 r. dotyczące: 1/ budowy kompleksu basenowego wraz z zapleczem sanitarnym przy ul. Korfanteo w Brzegu (9 000 tys. zł); 2/ przebudowy ulicy Jana Pawła II w Brzegu (3 424,3 tys. zł); 3/ uzbrojenia w sieć wodociagową i kanalizację sanitarną terenu inwestycyjnego będącego częścią¹⁰² Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (4 053,4 tys. zł) zostały pozytywnie zarekomendowane przez Wojewodę Opolskiego, a zadania uzyskały¹⁰³ dofinansowanie w łącznej kwocie 8 700 tys. zł, tj. odpowiednio 3 000 tys. zł, 1 700 tys. zł oraz 4 000 tys. zł. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych jedynie zadanie dotyczące przebudowy ulicy Jana Pawła II było realizowane, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego. Gmina Brzeg w dniu 9 marca 2022 r. przystąpiła¹⁰⁴ do wyłonienia wykonawcy zadania budowy kompleksu basenowego.

Z wyjaśnień Kierownik Biura Budownictwa i Inwestycji wynikało, że w przypadku zadania dotyczącego budowy kompleksu basenowego powodem opóźnienia była przeciągająca się procedura przetargowa i zmiany zakresu przedmiotowego inwestycji wprowadzane przez Radę Miejską w Brzegu, a w przypadku uzbrojenia terenów inwestycyjnych - zmiana pierwotnych założeń, a w konsekwencji dokumentacji projektowej.

Pozostałe trzy wnioski¹⁰⁵ złożone 1 lutego 2021 r. dotyczące: 1/ rewitalizacji Parku Centralnego w Brzegu (1 700 tys. zł); 2/ budowy na kanale deszczowym komory wraz z separatorem i zastawką stanowiących element zabezpieczenia przeciwpowodziowego Brzegu (500 tys. zł) oraz 3/ przebudowy kuchni w Przedszkolu Publicznym nr 10 w Brzegu (300 tys. zł) nie uzyskały dofinansowania ze środków RFIL.

Gmina Brzeg uzyskała łącznie 11 559,1 tys. zł z RFIL, w tym 8 700 tys. zł oraz 2 859,1 tys. zł¹⁰⁶, tj. maksymalną kwotę wsparcia dla Gminy Brzeg przewidzianą w załączniku nr 1 do uchwały nr 102.

(akta kontroli str. 424-470)

⁹⁷ Do Wojewody Opolskiego lub Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Wojewody Opolskiego.

⁹⁸ Dz. U. z 2020 r., poz. 662 ze zm. Dalej: uchwała nr 102.

⁹⁹ Na zadanie dotyczące budowy kompleksu basenowego wraz z zapleczem sanitarnym przy ul. Korfanteo w Brzegu złożono dwa wnioski (z 25 września 2020 r. oraz 22 grudnia 2020 r.).

¹⁰⁰ Dalej: RFIL.

¹⁰¹ Wniosek o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego (jst)

¹⁰² Teren inwestycyjny (54,2 ha) położony przy ul. Małujowickiej w Brzegu.

¹⁰³ W dniu 1 kwietnia 2021 r. przekazano środki na rachunek bankowy.

¹⁰⁴ Opublikowano informację o zamówieniu publicznym z terminem składania ofert upływającym 1 kwietnia 2022 r.: <https://e-propublico.pl/Ogloszenia/Details/f43e9f6e-b145-49ea-81bc-ed68a2c45b79>

¹⁰⁵ Wniosek o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla gmin z przeznaczeniem na inwestycje realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej.

¹⁰⁶ W dniu 31 sierpnia 2020 r. przekazano środki na rachunek bankowy.

Starosta Brzeski 8 sierpnia 2019 r. udzielił¹⁰⁷ pozwolenia na przebudowę pasa drogowego ulicy Jana Pawła II obejmującą m.in. przebudowę skrzyżowań z sąsiadującymi ulicami¹⁰⁸, budowę kanału technologicznego dla potrzeb sieci monitoringu miejskiego i sieci internetowej, budowę i przebudowę oświetlenia ulicznego, sieci kanalizacji deszczowej, sieci teletechnicznych.

Wojewoda Opolski¹⁰⁹ w oparciu o przepisy ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg¹¹⁰ udzielił¹¹¹ dofinansowania tego zadania ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg¹¹² w kwocie 2 375,5 tys. zł, co stanowiło 70% wydatków kwalifikowalnych, a pozostałą kwotę 1 018,1 tys. zł (30%) Gmina była zobowiązana pokryć ze środków własnych niepochodzących z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej.

Na realizację tego zadania Gmina reprezentowana przez Burmistrza zawarła 16 czerwca 2021 r. umowę¹¹³, w której wynagrodzenie wykonawcy zmienione wprowadzonymi aneksami w 2022 r.¹¹⁴ ustalono ostatecznie na kwotę 3 679,4 tys. zł (brutto) oraz 24 czerwca 2021 r. dwie umowy o pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją robót budowlanych branży elektrycznej i teletechnicznej¹¹⁵ oraz sanitarnej¹¹⁶, w których wynagrodzenie wykonawcy ustalono odpowiednio w kwocie 18,5 tys. zł oraz 12 tys. zł.

Do czasu zakończenia czynności kontrolnych¹¹⁷ Gmina poniosła wydatki¹¹⁸ w łącznej kwocie 3 700,7 tys. zł, w tym 3 679,4 tys. zł¹¹⁹ z tytułu wykonanych robót budowlanych oraz 21,3 tys. zł¹²⁰ z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego. Ze środków RFRD wydatkowano 2 375,5 tys. zł (100% wydatków kwalifikowalnych), a pozostałą kwotę 1 325,2 tys. zł ze środków RFIL z tytułu przebudowy i zabezpieczenia sieci Orange/Netia, zabezpieczenia linii ŚN/nN Tauron, pełnienia nadzoru inwestorskiego, nieprzewidzianych pierwotnie robót budowlanych (dokupienie nowych krawężników łukowych, ustawienie palisady betonowej, zabudowa kanału z rur PCV o długości 3m) oraz pozostałych wydatków niekwalifikowalnych ze środków RFDL.

Gmina Brzeg złożyła¹²¹ do Wojewody informacje o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego do końca 2020 r. oraz 2021 r.¹²². W informacji obejmującej

¹⁰⁷ Decyzją nr 523/19 z 8 sierpnia 2019 r. zatwierdzająca projekt budowlany i udzielająca pozwolenia na budowę.

¹⁰⁸ Piastowska, Wydarzeń Brzeskich 1966, Popieluszki i Głowackiego.

¹⁰⁹ Dalej: Wojewoda.

¹¹⁰ Dz.U. z 2020 r., poz. 1430 ze zm.

¹¹¹ Umowa nr RFRD/G/7/2020/U/2021 z 17 maja 2021 r. o dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg Lokalnych zadania pn. „Przebudowa ulicy Jana Pawła II w Brzegu” zmieniona aneksem nr 1 z 12 sierpnia 2021 r.

¹¹² Dalej: RFRD.

¹¹³ Umowa nr OR.IV.042.8.2020 z 16 czerwca 2021 r.

¹¹⁴ Aneks nr 1/OR.IV.042.8.2020 z 17 stycznia 2022 r., 2/OR.IV.042.8.2020 z 7 marca 2022 r., 3/OR.IV.042.8.2020 z 4 kwietnia 2022 r., 4/OR.IV.042.8.2020 z 15 kwietnia 2022 r., 5/OR.IV.042.8.2020 z 16 maja 2022 r.

¹¹⁵ Umowa nr BI.042.3.U2.2021 z 24 czerwca 2021 r.

¹¹⁶ Umowa nr BI.042.3.U1.2021 z 24 czerwca 2021 r.

¹¹⁷ Na dzień 30 czerwca 2022 r.

¹¹⁸ Dział 600 Transport i łączność, rozdział 60016 Drogi publiczne gminne, (§)6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych

¹¹⁹ Na podstawie czterech faktur oraz protokołów odbioru wykonanych robót, tj. faktury VAT 206/09/2021 z 17 września 2021 r. (423,1 tys. zł), 280/12/2021 z 17 grudnia 2021 r. (521,3 tys. zł), 48/03/2022 z 18 marca 2022 r. (1 374,4 tys. zł) oraz 98/06/2022 z 20 czerwca 2022 r. (1 360,6 tys. zł).

¹²⁰ Na podstawie trzech faktur z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego nad realizacją robót budowlanych branży elektrycznej i teletechnicznej, tj. 3/09/2021 z 21 września 2021 r. (3 tys. zł), 1/12/2021 z 20 grudnia 2021 r. (3,2 tys. zł), 1/03/2022 z 22 marca 2022 r. (6,7 tys. zł) oraz trzech faktur z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego nad realizacją robót budowlanych branży sanitarnej, tj. 13/2021 z 8 października 2021 r. (1,7 tys. zł), 15/2021 z 17 grudnia 2021 r. (3 tys. zł) oraz 3/2022 z 24 marca 2022 r. (3,7 tys. zł).

¹²¹ Za 2020 r. w dniu 5 stycznia 2021 r. oraz za 2021 r. w dniu 1 lutego 2022 r. (korekta).

¹²² Na wzorze określonym w załączniku nr 5 do uchwały nr 102.

rok 2021 wykazana została m.in. kwota 93,2 tys. zł stanowiąca udział wydatków ze środków RFIL.

(akta kontroli str. 471-602)

W wyniku przeprowadzonych oględzin przebudowanej ulicy Jana Pawła II, stwierdzono, że zrealizowana inwestycja usprawniła komunikację w mieście Brzegu, w szczególności poprzez wybudowanie ronda przy skrzyżowaniu z ulicą Piastowską. Przy każdej z tych dróg (na początkowym i końcowym odcinku) zlokalizowane były po dwie tablice informacyjne o przyznanej dofinansowaniu ze środków RFIL oraz RFDL.

(akta kontroli str. 603-612)

W okresie kwiecień-czerwiec 2020 r. Gmina zrealizowała dwa projekty grantowe, tj. *Zdalna szkoła*¹²³ oraz *Zdalna szkoła+*¹²⁴ w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020¹²⁵ na łączną kwotę 203,1 tys. zł¹²⁶ (w całości finansowaną ze środków tego programu). W ramach tych projektów zakupiono i przekazano do wszystkich pięciu szkół podstawowych łącznie 103 tablety¹²⁷ oraz 52 laptopy¹²⁸.

Wniosek¹²⁹ o przyznanie grantu w ramach projektu *Zdalna szkoła* dotyczył dofinansowania na łączną kwotę 99,7 tys. zł zakupu 103 tabletów (88,7 tys. zł¹³⁰) oraz 5 laptopów (11 tys. zł¹³¹), a w ramach projektu *Zdalna szkoła+*¹³² zakupu 47 laptopów za kwotę 103,4 tys. zł¹³³. Udzielenie zamówienia oraz wyboru wykonawcy dokonano¹³⁴ na podstawie art. 6 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19 uzasadniając, że zakupiony sprzęt zostanie wykorzystany do nauki zdalnej celem zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii. W umowach¹³⁵ na zakup sprzętu jego łączną cenę (wartość zamówienia) oraz specyfikację techniczną¹³⁶ określono zgodnie z informacjami zadeklarowanymi we wnioskach o przyznanie grantów. Zakupiony¹³⁷ sprzęt został następnie przekazany dyrektorom szkół podstawowych¹³⁸ oraz ujęty w ewidencji środków trwałych Urzędu. Gmina Brzeg środki finansowe programu przyznane w umowach o powierzenie grantu otrzymała 21 maja 2020 r. (*Zdalna szkoła*) oraz 9 czerwca 2020 r. (*Zdalna szkoła+*). Dyrektorzy każdej ze szkół podstawowych we wrześniu 2020 r. przekazali Burmistrzowi informacje o sposobie realizacji projektów, a wnioski Gminy

¹²³ Umowa o powierzenia grantu nr 2169/2020 z 27 kwietnia 2020 r.

¹²⁴ Umowa o powierzenie granu o numerze 747-12-48-878

¹²⁵ Oś Priorytetowa nr 1 Powszechny dostęp do szybkiego Internetu działanie 1.1 Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach.

¹²⁶ Dział 801 Oświata i wychowanie, rozdział 80101 Szkoły podstawowe, (§) 4247 Zakup środków dydaktycznych i książek.

¹²⁷ Przeznaczonych dla uczniów.

¹²⁸ Przeznaczonych dla uczniów (47 szt.) oraz nauczycieli (5 szt.).

¹²⁹ Korekta z 9 kwietnia 2020 r.

¹³⁰ Cena jednostkowa 861 zł (brutto).

¹³¹ Cena jednostkowa 2 203,61 zł (brutto).

¹³² Wniosek z 15 maja 2020 r.

¹³³ Cena jednostkowa 2 200 zł (brutto).

¹³⁴ Wnioski o zwolnienie z procedury postępowania określonej Regulaminem dot. wydatkowania środków publicznych na realizację zadań o wartości powyżej 5 000 euro do wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro zostały zaakceptowane przez Burmistrza 16 kwietnia 2020 r. (*Zdalna szkoła*) oraz 18 maja 2020 r. (*Zdalna szkoła+*).

¹³⁵ Nr OS.3.2020 z 16 kwietnia 2020 r. (*Zdalna szkoła*) oraz OS.04.2020 z 20 maja 2020 r. (*Zdalna szkoła+*).

¹³⁶ Przykładowo: tablety matryca 10", pamięć RAM min. 2GB, wbudowana pamięć min. 16GB, łączność LTE, system Android.

¹³⁷ W ramach projektu *Zdalna szkoła* w dniu 22 kwietnia 2020 r. oraz *Zdalna szkoła+* w dniu 29 maja 2020 r.

¹³⁸ W ramach projektu *Zdalna szkoła* w dniu 27 kwietnia 2020 r. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1,3,5,8 otrzymały po 20 tabletów oraz 1 laptopie, a Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 otrzymała 23 tablety i jeden laptop. W ramach projektu *Zdalna szkoła+* w dniu 2 czerwca 2020 r. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1,3,8 otrzymały po 7 laptopów, a Publiczna Szkoła Podstawowa nr 5 i 6 odpowiednio po 10 i 16 laptopów.

rozliczające granty zostały zaakceptowane przez Instytucję Pośredniczącą¹³⁹ 18 stycznia 2021 r. (*Zdalna szkoła*) oraz 7 czerwca 2021 r. (*Zdalna szkoła+*).

(akta kontroli str. 631-817)

W okresie listopad-grudzień 2021 r.¹⁴⁰, po uprzednim złożeniu przez dyrektorów pięciu szkół¹⁴¹ formularzy aplikacyjnych oraz przez Burmistrza wniosków o udzielenie wsparcia finansowego, Gmina otrzymała ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 łączną kwotę 831 tys. zł przeznaczoną na zakup sprzętu, narzędzi, elektronarzędzi, materiałów, innych przedmiotów i pomocy służących rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży, o których mowa w Uchwale Nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 r. *w sprawie wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury - "Laboratoria przyszłości"*¹⁴². Otrzymana wysokość wsparcia stanowiła iloczyn liczby uczniów w danej szkole i kwoty 300 zł, przewidzianej w § 2 ust. 2 pkt 2 ww. uchwały, tj. dla Publicznych Szkół Podstawowych nr 1, 3, 5, 6, 8 otrzymano odpowiednio 124,2 tys. zł, 149,7 tys. zł, 162 tys. zł, 259,8 tys. zł oraz 135,3 tys. zł. Gmina przekazała¹⁴³ ww. kwoty na rachunki bankowe poszczególnych szkół.

Do końca 2021 r. szkoły poniosły wydatki w łącznej kwocie 617,8 tys. zł (74,4% otrzymanego wsparcia), co było zgodne z § 2 ust. 4 tej uchwały, w tym w przypadku Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1, 3, 5, 6, 8 odpowiednio w kwocie 95,2 tys. zł (co stanowiło 76,7% udzielonego wsparcia), 117,4 tys. zł (78,4%), 162 tys. zł (100%), 157,6 tys. zł (60,7%) oraz 85,6 tys. zł (63,3%). Niewykorzystaną kwotę otrzymanego wsparcia w łącznej wysokości 213,2 tys. zł każda ze szkół zwróciła w dniu 31 grudnia 2021 r. na rachunek bankowy Gminy, a następnie w lutym 2022 r. Gmina ponownie przekazała niewykorzystane środki do szkół. Zgodnie z § 2 ust. 4 ww. uchwały organy prowadzące szkoły są obowiązane do wydatkowania otrzymanego wsparcia w terminie do dnia 31 sierpnia 2022 r.

Udzielone wsparcie zostało przeznaczone na zakup m.in.: robotów edukacyjnych wraz z akcesoriami, drukarek 3D wraz z wyposażeniem pracowni druku 3D, Gogli Wirtualnej Rzeczywistości wraz z akcesoriami i oprogramowaniem wspierającym ich funkcjonowanie, klocków do samodzielnej konstrukcji wraz z akcesoriami.

(akta kontroli str. 818-934)

W listopadzie¹⁴⁴ 2020 r. Minister Finansów na podstawie art. 28 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*¹⁴⁵ w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹⁴⁶ zwiększył¹⁴⁷ miastu Brzeg część oświatową subwencji ogólnej o kwotę 150 tys. zł. Zwiększenie kwoty subwencji związane było z wprowadzeniem jednorazowego dofinansowania w kwocie 500 zł¹⁴⁸ zakupu usługi dostępu do Internetu, sprzętu przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia

¹³⁹ Centrum Projektów Polska Cyfrowa.

¹⁴⁰ Wojewoda Opolski przekazał na rachunek bankowy Gminy Brzeg kwotę 669 tys. zł w dniu 25 listopada 2021 r. oraz 162 tys. zł w dniu 8 grudnia 2021 r.

¹⁴¹ Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1, 3, 5, 6, 8.

¹⁴² M.P. z 2021 r., poz. 939.

¹⁴³ Na podstawie zlecenia uruchomienia środków z dnia 7 grudnia 2021 r.

¹⁴⁴ Pismo ST.5.4750.6.2020.g z dnia 27 listopada 2020 r.

¹⁴⁵ Dz. U. z 2020 r., poz. 23 ze zm.

¹⁴⁶ Dz. U. z 2020 r., poz. 2047.

¹⁴⁷ Przekazanie środków finansowych części oświatowej subwencji ogólnej w dniu 27 listopada 2020 r.

¹⁴⁸ Na dzień 1 grudnia 2020 r. w Gminie Brzeg uprawnionych do otrzymania świadczenia było 300 nauczycieli (według danych z Systemu Informacji Oświatowej).

na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć. Po otrzymaniu subwencji Burmistrz zwiększył¹⁴⁹ plan wydatków bieżących Gminy o kwotę 140,5 tys. zł¹⁵⁰ oraz 9,5 tys. zł¹⁵¹, a po otrzymaniu informacji¹⁵² o 249 uprawnionych nauczycieli do uzyskania dofinansowania, zwiększył¹⁵³ plan wydatków bieżących poszczególnych publicznych szkół podstawowych o łączną kwotę 123,7 tys. zł. Dotacja w kwocie 9,5 tys. zł została przekazana niepublicznej szkole podstawowej im. św. Tomasza z Akwinu w Brzegu w celu wypłacenia dofinansowania dla 19 uprawnionych nauczycieli. Pozostała kwota 16,8 tys. zł przyznanej części oświatowej subwencji ogólnej została przeznaczona na dofinansowanie bieżącej działalności szkół podstawowych.

(akta kontroli str. 935-998)

Wojewoda decyzją z 11 czerwca 2021 r. wydaną na podstawie art. 11h ust. 1 i ust. 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19 polecił Burmistrzowi podjąć działania promocyjne, w tym organizacyjne, techniczne lub organizacyjno-techniczne, mające na celu zwiększenie liczby mieszkańców (w szczególności w wieku 60+) poddających się szczepieniu przeciw COVID-19. W decyzji wskazano przykładowe cele wydatkowania środków (np. dofinansowanie i wsparcie organizacyjne mobilnych zespołów szczepień, pikniki rodzinne, lokalne konkursy dotyczące szczepień) w ramach dwóch rodzajów zadań (dotarcie do mieszkańców w wieku 60+ oraz akcje promocyjne adresowane do wszystkich mieszkańców). Gmina Brzeg 25 czerwca 2021 r. złożyła wniosek dotyczący jednorazowej wypłaty środków w kwocie 20 tys. zł na podjęcie tych działań, które zostały przekazane przez Wojewodę 14 lipca 2021 r.

W celu realizacji polecenia Burmistrz 29 czerwca 2021 r. zlecił Brzeskiemu Centrum Kultury¹⁵⁴ usługę polegającą na zorganizowaniu akcji promocyjnej w czasie trwania co najmniej pięciu lokalnych imprez plenerowych, nagranie i wyświetlanie spotu promującego z udziałem lokalnego sportowca, zapewnienie gadżetów, organizacji konkursu oraz stanowiska, przy którym będą udzielane informacje na temat szczepień.

W ramach zleconej BCK usługi nagrano spot promujący szczepienia oraz zorganizowano sześć wydarzeń¹⁵⁵, tj. zakończenie akcji #Brzeg się szczepi wraz z finałem konkursu z nagrodami w siedzibie BCK (28 września) oraz pięć imprez plenerowych, tj. Festyn Rodzinny na Korfanteo z udziałem Marszałek Sejmu RP (10 lipca), koncert dla seniorów „Leśne Echo” w Dziennym Domu Seniora (17 lipca), obchody Święta Saperów (30 lipca), piknik z okazji Święta Wojska Polskiego (15 sierpnia) oraz pożegnanie wakacji w amfiteatrze (28 sierpnia). W trakcie pikniku z okazji Święta Wojska Polskiego istniała możliwość zaszczepienia w mobilnym punkcie szczepień.

Kierownik Biura Spraw Społecznych i Zdrowia w sprawie organizowania mobilnych punktów szczepień wyjaśniła, że *Urząd Miasta podejmował wielokrotnie próby zorganizowania mobilnego punktu szczepień. Już na samym początku akcji promocyjnej, tj. 19 lipca 2021 r., mając na uwadze fakt, że szczepionki należało zamawiać z wcześniejszym wyprzedzeniem, zwrócono się pisemnie do samorządowych podmiotów leczniczych z zapytaniem, czy w związku działaniami*

¹⁴⁹ Zarządzenie Burmistrza nr 1626/2020 z dnia 30 listopada 2020 r.

¹⁵⁰ Dział 801 Oświata i wychowanie, rozdział 80101 Szkoły podstawowe, §3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń.

¹⁵¹ Dział 801 Oświata i wychowanie, rozdział 80101 Szkoły podstawowe, §2540 Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty.

¹⁵² W grudniu 2020 r. dyrektorzy wszystkich pięciu szkół podstawowych przedkładali Burmistrzowi listę uprawnionych nauczycieli do dofinansowania zakupu sprzętu.

¹⁵³ Zarządzenie Burmistrza nr 1648/2020 z dnia 16 grudnia 2020 r.

¹⁵⁴ Dalej: BCK.

¹⁵⁵ <https://brzeg.pl/szczepimysie/>

mającymi na celu zwiększenie liczby mieszkańców poddających się szczepieniu przeciwko COVID-19 byłaby możliwość zorganizowania mobilnego zespołu szczepień podczas jednej z imprez plenerowych planowanych na koniec lata, w którym bez wcześniejszych zapisów chętni będą mogli poddać się szczepieniu przeciw COVID-19. (...) Informację zwrotną na powyższe zapytanie przysłano tylko z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) W piśmie wskazano, że przychodnia nie dysponuje odpowiednim zapleczem technicznym i osobowym warunkującym zorganizowanie mobilnego zespołu szczepień. W związku z brakiem odpowiedzi na zapytanie podjęto próby uzyskania odpowiedzi w kontakcie telefonicznym, jednak żaden z wymienionych podmiotów nie był zainteresowany współpracą w zakresie tworzenia mobilnego punktu szczepień (...) kontaktowano się wielokrotnie również telefonicznie z Urzędem Wojewódzkim, jednak pomimo starań nie udało się uzyskać odpowiedzi w sprawie mobilnego punktu szczepień, pomimo zapewnień, że przygotowywana jest odpowiedź na zapytanie (...).

(akta kontroli str. 999-1061)

Burmistrz zgodnie z ustalonymi zasadami rozliczenia środków¹⁵⁶ złożył 29 września 2021 r. rozliczenie zadania wraz z opłaconą¹⁵⁷ fakturą VAT¹⁵⁸ wystawioną przez BCK na kwotę 20 tys. zł, przy czym BCK poniósł z tytułu realizacji tej usługi wydatki w wysokości 21,7 tys. zł¹⁵⁹, w tym: 5,1 tys. zł¹⁶⁰ na zakup materiałów promocyjnych; 5 tys. zł na wynagrodzenie z tytułu umowy o dzieło uczestnika spotu; 4,1 tys. zł na zakup nagród rzeczowych w postaci lodówki, pralki, zmywarki oraz roweru przeznaczonych do konkursu; 2,5 tys. na wynajem dwóch drewnianych domków z montażem i demontażem (Festyn Rodzinny na Korfantego); 2,3 tys. zł oraz 1,4 tys. zł odpowiednio na ochronę fizyczną oraz serwis TOI w ramach pikniku z okazji Święta Wojska Polskiego oraz 0,8 tys. zł i 0,5 tys. zł odpowiednio na animację i wywóz nieczystości stałych w ramach Festynu Rodzinnego na Korfantego.

(akta kontroli str. 1007-1012, 1036-1061)

Wojewoda, analogicznie jak w przypadku zadania dotyczącego promocji szczepień, decyzjami wydanymi w okresie styczeń-luty¹⁶¹ oraz wrzesień¹⁶² 2021 r. na podstawie art. 11h ust. 1,4-5 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19, polecił Burmistrzowi realizację zadania dotyczącego transportu (dowozu) osób niepełnosprawnych lub mających objektywne i niemożliwe do przewyciężenia we własnym zakresie trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, ustalając jednocześnie stawkę za przewóz takich osób odpowiednio w kwocie 52 zł oraz 24 zł, a od września 2021 r. w kwocie 80 zł oraz 50 zł. Poza tym zadaniem Burmistrz zobowiązany był również do zorganizowania telefonicznego punktu zgłoszeń transportowych oraz informacji o szczepieniach (infolinia) lub stanowiska gminnego koordynatora do spraw szczepień¹⁶³, za co przysługiwała miesięczna stawka 3 tys. zł (do końca września 2021 r.).

(akta kontroli str. 1062-1080)

¹⁵⁶ W piśmie ZPR.I.967.219.2021.MK Wojewody z 2 września 2021 r.

¹⁵⁷ Dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85195 Pozostała działalność (§)4300 Zakup usług pozostałych.

¹⁵⁸ Nr 33/2021 z 29 września 2021 r.

¹⁵⁹ Kwota w wysokości 1,7 tys. zł została sfinansowana ze środków własnych BCK.

¹⁶⁰ W tym 3,7 tys. zł na zakup plansz i druku wielkoformatowego na Festyn Rodzinny na Korfantego oraz 1,4 tys. zł z tytułu zakupu 1 000 szt. balonów.

¹⁶¹ Decyzją nr: 1/967.9.5./2021 z 12 stycznia 2021 r., 2/967.9.5./2021/zm. z 14 stycznia 2021 r. oraz 3/967.9.5./2021/zm. z 11 lutego 2021 r.

¹⁶² Decyzja nr 4/967.9.5./2021/zm. z 23 września 2021 r.

¹⁶³ Zgodnie z uzasadnieniem decyzji gmina mogła przeznaczyć kwotę 3 tys. zł na zorganizowanie zarówno infolinii jak i stanowiska gminnego koordynatora, albo tylko infolinii, albo tylko stanowiska gminnego koordynatora.

W celu realizacji tego polecenia Burmistrz powierzył trzem pracownikom Urzędu obowiązki pełnienia zadań koordynacji działań w związku z realizacją Narodowego Programu Szczepień Ochronnych przeciw wirusowi SARS-Cov-2 oraz zawarł umowę¹⁶⁴ z Brzeskim Stowarzyszeniem Chorych na SM z siedzibą w Brzegu do świadczenia usługi transportu (dowozu) mieszkańców Gminy do punktów szczepień, ustalając stawki w wysokości nieprzekraczającej¹⁶⁵ określonej przez Wojewodę. Jednemu z pracowników w okresie od 13 stycznia do 14 kwietnia 2021 r. w ramach zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powierzono realizację i rozliczenie zadania w zakresie organizacji transportu osób do punktów szczepień oraz jego koordynację, a dwóm pozostałym zostały przyznane przez Burmistrza w okresie od 1 maja do 30 września 2021 r. dodatki specjalne¹⁶⁶ z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych.

W wyniku realizacji tych zadań Urząd poniósł wydatki w łącznej kwocie 19,6 tys. zł, w tym: 16,7 tys. zł¹⁶⁷ z tytułu wynagrodzenia osób realizujących zadania koordynacji, 1,8 tys. zł¹⁶⁸ z tytułu zakupu urządzenia wielofunkcyjnego Xerox wraz z bębniem i dwoma tonerami oraz 1,1 tys. zł¹⁶⁹ z tytułu dowozu do punktów szczepień łącznie 27 osób, w tym 17 niepełnosprawnych oraz 10 mających trudności w samodzielnym dotarciu do takich miejsc, przy czym 23 osoby zostały dowieszone w okresie styczeń-kwiecień 2021 r. Wojewoda po otrzymaniu miesięcznego rozliczenia zadania przekazywał środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w pełnej wysokości poniesionych wydatków.

(akta kontroli str. 1081-1195)

Ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w 2021 r. Burmistrz decyzjami¹⁷⁰ wydanymi na podstawie m.in. art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 oraz art. 7 ust. 1a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych¹⁷¹ oraz art. 15zzzic-15zzzie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19 przyznał na okres sześciu miesięcy łącznie 5,8 tys. zł z tytułu dopłaty do czynszu¹⁷² dla dwóch najemców lokali mieszkalnych dotkniętych ekonomicznymi skutkami epidemii, którzy złożyli stosowne wnioski. Zgodnie ze zgłoszonym przez Burmistrza zapotrzebowaniem¹⁷³ na środki tego funduszu w I półroczu 2021 r. Wojewoda przekazał łącznie 90,9 tys. zł¹⁷⁴, przy czym do 16 kwietnia 2021 r. na rachunek dysponenta zwrócono 85 tys. zł¹⁷⁵. Pozostałą kwotę 0,1 tys. zł przyznanych środków wydatkowano¹⁷⁶ na zakup materiałów biurowych¹⁷⁷.

(akta kontroli str. 1196-1255)

¹⁶⁴ Nr 2/2021 z 1 lutego 2021 r. oraz nr 3/2021 z 4 lutego 2021 r.

¹⁶⁵ W przypadku osób niepełnosprawnych w kwocie 51 zł oraz pozostałych osób w kwocie 23 zł.

¹⁶⁶ Odpowiednio w wysokości 17,7% stawki wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego oraz w wysokości 8,38% stawki wynagrodzenia zasadniczego.

¹⁶⁷ Dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85195 Pozostała działalność, §4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników, (§)4110 Składki na ubezpieczenia społeczne, §4120 Składki na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy.

¹⁶⁸ Dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85195 Pozostała działalność, §4210 Zakup materiałów i wyposażenia.

¹⁶⁹ Dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85195 Pozostała działalność, §4300 Zakup usług pozostałych

¹⁷⁰ Decyzja nr SPZ-VI.824.1.68.2021 z 25 lutego 2021 r. oraz SPZ-VI.824.1.102.2021 z 2 marca 2021 r.

¹⁷¹ Dz. U. z 2021 r., poz. 2021 ze zm.

¹⁷² Dopłata do czynszu stanowi składnik dodatku mieszkaniowego.

¹⁷³ Wniosek o przekazanie środków na pierwsze półrocze 2021 r. na dopłaty do czynszu dla najemców, którzy utracili dochody w wyniku epidemii COVID-19

¹⁷⁴ W dniu 19 lutego 2021 r. kwotę 60,6 tys. zł oraz 1 marca 2021 r. kwotę 30,3 tys. zł.

¹⁷⁵ W dniu 3 marca 2021 r. kwotę 30,3 tys. zł oraz 16 kwietnia 2021 r. kwotę 54,7 tys. zł.

¹⁷⁶ Dział 852 Pomoc społeczna, rozdział 85215 Dodatki mieszkaniowe, §4210 Zakup materiałów i wyposażenia.

¹⁷⁷ Faktura nr F/003115/21 z 26 sierpnia 2021 r. na kwotę 57,99 zł (brutto) na zakup m.in. papieru Happy Office.

4. W latach 2020-2022, Burmistrz określił¹⁷⁸ szczególne formy udzielania pomocy dla lokalnej społeczności, o której mowa w art. 21b ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 o zarządzaniu kryzysowym¹⁷⁹ polegające m.in. na przeprowadzaniu testów na obecność wirusa SARS-Cov-2 dla personelu placówek oświatowych, dostarczaniu artykułów żywnościowych, higienicznych oraz leków dla osób które nie mogły opuszczać miejsca zamieszkania (np. z powodu kwarantanny).

W sprawie podejmowanych działań w ramach zarządzania kryzysowego w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19 Burmistrz wyjaśnił, że *zlecono Brzeskiemu Centrum Medycznemu przeprowadzenie testów SARS-CoV-2 dla personelu wszystkich jednostek oświatowych (przedszkoli, szkół i żłobka) wykonano 131 testów, nałożono obowiązek na dyrektorów placówek oświatowych do dezynfekcji pomieszczeń placówki oraz dezynfekcje rąk wyposażając je w odpowiednie środki i sprzęt (...) Pozostałe gminne jednostki organizacyjne realizowały we własnym zakresie, wspomagane przez ZHK poprzez dostarczanie płynów do dezynfekcji rąk. Ponadto dla mieszkańców gminy wydano około 200.000 szt. maseczek otrzymanych od Wojewody Opolskiego z zasobów rezerw Państwowych. Wydawaniem maseczek realizowały: Biuro Spraw Społecznych i Zdrowia, Komenda Straży Miejskiej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Brzeskie Centrum Seniora, Polski Czerwony Krzyż, Caritas Polska Brzeg oraz inne organizacje poza rządowe i stowarzyszenia mające siedzibę na terenie gminy (...) wydano 10.000 szt. ulotek informacyjnych dla mieszkańców związanych z profilaktyką przeciwdziałania epidemii COVID 19 oraz sposobem załatwiania spraw na terenie gminy, w pomieszczeniach urzędu zastosowano przegrody, plastikowe umocowania do biurka pomiędzy petentem a urzędnikiem, w celu uzyskania bezpiecznego dystansu. Przeprowadzono jednokrotny zabieg odkażania terenów odkrytych, tj. 97 przystanków autobusowych, bezpośredniego terenu przyległego do wejść do przychodni lekarskich, dworca PKP, placówek pocztowych oraz szpitala (...) Koordynowanie, monitorowanie i komunikowanie się z Wojewódzkim i Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego odbywało się za pomocą: poczty e-mail, sieci radiowej Wojewody Opolskiego, telefonii komórkowej i stacjonarnej (...) Koordynację działań i pomocy ze strony organów rządowych gmina ocenia pozytywnie, co przyczyniło się w dużym stopniu do szybkiego i poprawnego działania w podejmowaniu decyzji. Otrzymano duże wsparcie w środki ochrony dróg oddechowych i środków dezynfekcyjnych potwierdzonych atestami w okresie, kiedy ich brakowało na rynku lub górowały wysokie ceny.*

(akta kontroli str. 385-387, 1391-1393)

5. W sprawie podejmowanych działań zmierzających do analizy potrzeb oraz zaplanowania działań na rzecz żywienia gospodarczego i społecznego po kryzysie wywołanym epidemią COVID-19 Burmistrz wyjaśnił, że (...) w związku ze zgłaszanymi potrzebami i zwiększoną ilością działań podejmowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzegu, związanych z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19, tym samym obowiązkami objęcia wzmoczoną opieką osób starszych, chorych i niepełnosprawnych - podjęto decyzję o utworzeniu w strukturach MOPS, od dnia 1 marca 2020 r., stanowiska konsultanta ds. polityki senioralnej. Stanowisko utworzono w ramach posiadanych środków własnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzegu. Konsultant w ramach zakresu wykonywanych czynności koordynował udzielaną pomoc i wsparcie osobom starszym.

(akta kontroli str. 151-152, 177-178)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁷⁸ Zarządzenie nr 5530.6.2020 z 31 marca 2020 r.

¹⁷⁹ Dz.U. z 2022, poz. 261 ze zm.

Ocena częściowa

W Urzędzie podejmowano działania w celu rozpoznania potrzeb mieszkańców Gminy oraz zapewniono dostęp do świadczonych przez Gminę usług. W celu przeciwdziałania skutkom epidemii COVID-19 korzystano z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Uzyskane środki umożliwiły podejmowanie działań w stosunku do osób potrzebujących wsparcia, jak też kontynuowanie zadań inwestycyjnych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z nie stwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Opole, 19 lipca 2022 r.

Kontroler
Marcin Blajda
doradca ekonomiczny

Blajda
-----
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

Zyman
-----
podpis
Iwona Zyman